

Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
(Central University)

B-4 Qutub Institutional Area, New Delhi- 110016

संस्कृतमाध्यमेन पाठ्यक्रमाः

(Syllabi in Sanskrit Medium)

आचार्य (एम.ए.) कार्यक्रमः

(स्नातकोत्तर स्तरीयः)

Acharya (M.A.)

Programme

(PG Level)

सत्यापित
VERIFIED

[Signature]
कुलसचिव / Registrar

श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
बी-4, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र, नई दिल्ली-110016
B-4, Qutub Institutional Area, New Delhi-110016

[Signature]
सहायक कुलसचिव (शैक्षणिक)
Assistant Registrar (Academic)
श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
बी-4, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र, नई दिल्ली-110016
B-4, Qutub Institutional Area, New Delhi-110016

Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
(Central University)
B-4 Qutub Institutional Area, New Delhi- 110016

आचार्यः (एम.ए.)

कार्यक्रमः

(स्नातकोत्तरस्तरीयः)

M.A. Programme

(49)

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रीयसंस्कृतविद्यापीठम्
(मानितविश्वविद्यालयः) कुतुबसांस्थानिकक्षेत्रम् नवदेहली-110016
(विकल्पाधारित क्रेडिट प्रणाली-२०१६)

आचार्यपरीक्षा (सांख्ययोगः)
आचार्यपाठ्यक्रमः(प्रथमसत्रम्)
प्रथमपत्रम्

प्रथमपत्रम्	पाठ्यग्रन्थः	पूर्णङ्काः	क्रेडिट
	योगवार्तिकटीकासहितम्)समाधिपादः	100	0
इकाई :	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट
01	आदितः दशसूत्रं यावत् (1-10)	16	01
02	एकादशसूत्रात्विंशतिसूत्रं यावत् (11-20)	16	01
03	एकविंशतिसूत्रात् त्रिंशत्सूत्रं यावत् (21-30)	16	01
04	एकत्रिंशत्सूत्रात् चत्वारिंशत्सूत्रं यावत् (31-40)	16	01
05	एकचत्वारिंशत्सूत्रात् एकपञ्चाशत्सूत्रपर्यन्तम् (41-51)	16	01
06	1.आन्तरिकपरीक्षणम्/प्रदत्तनियतकार्यम् 2. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 4. उपस्थितिः (75%=01अंकाः, 76%-80%=02अंकौ, 81%-85%=03अंकाः, 86%-90%=04अंकाः, 91%तः अधिकम्=05अंकाः.)	अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05 20	1

सहायकग्रन्थाः १

योगसूत्रम्--योगवार्तिकम्, बालप्रिया हिन्दी टीका, डॉ० विमलाकर्णाटकः, काशीहिन्दूविश्वविद्यालयः, वाराणसी।

सहायकग्रन्थाः २

योगामृतम्-- प्रो० महेश प्रसाद सिलोड़ी, प्रकाशकः- मान्यताप्रकाशन, नई दिल्ली।

27-9-18

27/9/18

द्वितीयपत्रम्	पाठ्यग्रन्थः योगवार्तिकटीकासहितम्	पाठ्यग्रन्थः (पातञ्जलयोगसूत्रम्)	पूर्णाङ्काः	क्रेडिट
इकाई	पाठ्यविषयाः		100	0
01	आदितः दशसूत्रपर्यन्तम् (1-10)		अङ्काः	क्रेडिट
02	एकादशसूत्रातविंशतिसूत्रपर्यन्तम् (11-20)		16	01
03	एकविंशतिसूत्रात् त्रिंशत्सूत्रपर्यन्तम् (21-30)		16	01
04	एकत्रिंशत्सूत्रात् चत्वारिंशत्सूत्रपर्यन्तम् (31-40)		16	01
05	एकचत्वारिंशत् सूत्रात् पञ्चपञ्चाशत्सूत्रपर्यन्तम् (41-55)		16	01
06	1. आन्तरिकपरीक्षणम्/प्रदत्तनियतकार्यम् 2. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 4. उपस्थितिः (75%=01अंकाः, 76%-80%=02अंकौ, 81%-85%=03अंकाः, 86%-90%=04अंकाः, 91%तः अधिकम्=05अंकाः.) अंकाः 05	अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05	20	1

सहायकग्रन्थाः १योगसूत्रम्--योगवार्तिकम्, बालप्रिया हिन्दी टीका, डॉ० विमलाकर्णाटकः,
काशीहिन्दूविश्वविद्यालयः, वाराणसी।

सहायकग्रन्थाः २ योगामृतम्-- प्रो० महेश प्रसाद सिलोड़ी, प्रकाशकः- मान्यताप्रकाशन, नई दिल्ली।

तृतीयपत्रम्	पाठ्यग्रन्थः सांख्यकारिका युक्तिदीपिकाटीकासहित (०१-२५ कारिका)	पूर्णाङ्काः	क्रेडिट
इकाई	पाठ्यविषयाः	100	0
01	त्रिविधं दुःखं तन्निरसने लौकिकोपायःवैदिकोपायश्च अपूर्णत्वम्,	अङ्काः	क्रेडिट
02	व्यक्ताव्यक्तज्ञविज्ञानस्य श्रेष्ठत्वम्, तत्रतिपादनञ्च प्रमाणमीमांसा, सर्वेषां प्रमाणानामन्तर्भावः अष्टकारणात् वस्तुनामप्रत्यक्षत्वम्	16	01
03	सत्कार्यवादः, प्रकृतिः, व्यक्ताव्यक्तस्यसारूप्यं वैरूप्यञ्च गुणत्रयनिरूपणम्, पुरुषसिद्धिः	16	01
04	पुरुषबहुत्वम्, पुरुषधर्मः सर्गनिरूपणम्, बुद्धेः लक्षणम्,	16	01
05	अष्टसिद्धीनां निरूपणम्, अहङ्कारस्वरूपं तद्भेदाश्च	16	01
06	1. आन्तरिकपरीक्षणम्/प्रदत्तनियतकार्यम् 2. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 4. उपस्थितिः (75%=01अंकाः, 76%-80%=02अंकौ, 81%-85%=03अंकाः, 86%-90%=04अंकाः, 91%तः अधिकम्=05अंकाः.) अंकाः 05	अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05	20

सहायकग्रन्थाः १युक्तिदीपिका, "कला" हिन्दीव्याख्या, व्याख्याताआचार्यः केदारनाथत्रिपाठी,
सम्पूर्णानन्दसंस्कृतविश्वविद्यालयः, वाराणसी।

सहायकग्रन्थाः २सांख्यसुधा-- प्रो० महेश प्रसाद सिलोड़ी, प्रकाशकः- मान्यताप्रकाशन, नई दिल्ली।

चतुर्थपत्रम्	पाठ्यग्रन्थः सांख्यसारः (विज्ञानभिक्षुप्रणीतम्)	पूर्णाङ्काः	क्रेडिट
इकाई	पाठ्यविषयाः	100	0
01	परमपुरुषार्थः, विवेकज्ञानस्वरूपम्, प्रकृतिस्वरूपम्	अङ्काः	क्रेडिट
02	पुरुषस्वरूपम्, आत्मानात्मनोश्चिदचित्तत्ववैधर्म्यनिरूपणम्, आत्मानात्मनो सत्त्वत्वासत्यत्वात्मकवैधर्म्यनिरूपणम्	16	01
03	प्रियत्वाप्रियत्ववैधर्म्यप्रतिपादनम् आत्मतत्त्वस्य प्रकृत्यादिचतुर्विंशतितत्त्वेभ्यः सर्वांशतो वैधर्म्यप्रतिपादनम्	16	01
04	राजयोगप्रकारनिरूपणम्, जीवन्मुक्तिपरममुक्तयोः स्वरूपविवेचनम्	16	01
05	विज्ञानभिक्षोः परिचयः	16	01
06	1. आन्तरिकपरीक्षणम्/प्रदत्तनियतकार्यम् 2. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 4. उपस्थितिः (75%=01अंकाः, 76%-80%=02अंकौ, 81%-85%=03अंकाः, 86%-90%=04अंकाः, 91%तः अधिकम्=05अंकाः.) अंकाः 05	अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05 20	1

सहायकग्रन्थाः १

सांख्यतत्त्वकौमुदी-वाचस्पति मिश्रः

सांख्यकटिका-ईश्वरकृष्ण-गौड़पादयस्यम् भाट्टपरम्

सहायकग्रन्थाः २

सांख्यसुधा-- प्रो० महेश प्रसाद सिलोड़ी, प्रकाशकः- मान्यताप्रकाशन, नई दिल्ली।

पञ्चमपत्रम्	पाठ्यग्रन्थः हठयोग-प्रदीपिका स्वात्मारामयोगीन्द्रमुनिविरचिता	पूर्णाङ्काः	क्रेडिट
इकाई	पाठ्यविषयाः	100	0
01	हठयोगस्य महत्त्वम् परम्पराच	अङ्काः	क्रेडिट
02	प्रथमोपदेशः	16	01
03	द्वितीयोपदेशः	16	01
04	तृतीयोपदेशः	16	01
05	चतुर्थोपदेशः	16	01
06	1. आन्तरिकपरीक्षणम्/प्रदत्तनियतकार्यम् 2. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 4. उपस्थितिः (75%=01अंकाः, 76%-80%=02अंकौ, 81%-85%=03अंकाः, 86%-90%=04अंकाः, 91%तः अधिकम्=05अंकाः.) अंकाः 05	अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05 20	1

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

वैकल्पिकशास्त्रीयविषयः
पञ्चमपत्रम्

(52)

प्रथमपत्रम्	पाठ्यग्रन्थः सांख्ययोगः(वैकल्पिकः)	पूर्णाङ्काः	क्रेडिट
इकाई	पाठ्यविषयाः	100	0
01	दुःखलक्षणम् तन्निराकरणोपायः, गुणानां स्वरूपम्	अङ्काः	क्रेडिट
02	सत्कार्यवादः, प्रकृतिस्वरूपम्, पुरुषसिद्धिः	16	01
03	मुक्तिस्वरूपम्, पञ्चवृत्तयः ईश्वरस्वरूपम्	16	01
04	क्रियायोगः	16	01
05	योगाङ्गेषु बहिरङ्गानि(यमनियमासनप्राणायामप्रत्याहारः)	16	01
06	1. आन्तरिकपरीक्षणम्/प्रदत्तनियतकार्यम् 2. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 4. उपस्थितिः (75%=01अंकाः, 76%-80%=02अंकौ, 81%-85%=03अंकाः, 86%-90%=04अंकाः, 91%तः अधिकम्=05अंकाः.) अंकाः 05	अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05 अधिकम्=05अंकाः.)	20 1

सहायकग्रन्थाः १ सांख्यतत्त्वकौमुदी, गौडपादभाष्यम्

सहायकग्रन्थाः २ पातञ्जलयोगसूत्रव्यासभाष्यम्, योगचन्द्रिकाटीका।

द्वितीयसत्रम्

आचार्यः (प्रथमवर्षम्)

सप्तमपत्रम्

प्रथमपत्रम्	पाठ्यग्रन्थः पातञ्जलयोगसूत्रम् योगवार्तिकटीकासहितम् विभूतिपादः	पूर्णाङ्काः	क्रेडिट
इकाई	पाठ्यविषयाः	100	0
01	धारणाध्यानसमाधिवर्णनम्, संयमस्य अन्तरङ्गत्वम्, त्रिविधचित्तपरिणामः	अङ्काः	क्रेडिट
02	धर्मलक्षणवास्थापरिणामः, धर्मस्वरूपम्, परिणामक्रमः	16	01
03	संयमस्य सिद्धयः, महाविदेहावृत्तिः, भूतजयः सिद्धयश्च,	16	01
04	सत्त्वपुरुषान्यतारख्यातिः सिद्धयश्च	16	01
05	विवेकज्ञाननिरूपणम्, कैवल्यनिर्वचनम्	16	01
06	1. आन्तरिकपरीक्षणम्/प्रदत्तनियतकार्यम् 2. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 4. उपस्थितिः (75%=01अंकाः, 76%-80%=02अंकौ, 81%-85%=03अंकाः, 86%-90%=04अंकाः, 91%तः अधिकम्=05अंकाः.) अंकाः 05	अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05 अधिकम्=05अंकाः.)	20 1

सहायकग्रन्थाः १

योगसूत्रम्--योगवार्तिकम्, बालप्रिया हिन्दी टीका, डॉ० विमलाकर्णाटकः, काशीहिन्दूविश्वविद्यालयः, वाराणसी।

सहायकग्रन्थाः २

योगामृतम्-- प्रो० महेश प्रसाद सिलोड़ी, प्रकाशकः- मान्यताप्रकाशन, नई दिल्ली।

द्वितीयसत्रम्

आचार्यः (प्रथमवर्षम्)

अष्टमपत्रम्

प्रथमपत्रम्	पाठ्यग्रन्थः पातञ्जलयोगदर्शनं योगवार्तिकटीकासहितम् कैवल्यपादः	पूर्णाङ्काः	क्रेडिट
इकाई	पाठ्यविषयाः	100	0
01	पञ्चविधसिद्धयः, जात्यन्तरपरिणामः, निर्माणचित्तम्	अङ्काः	क्रेडिट
02	चतुर्विधकर्माणि, वासना, बाह्यपदार्थानां सत्ता	16	01
03	पुरुषचित्तद्रष्टृत्वम्, जीवन्मुक्तस्य मनोवृत्तिः	16	01
04	धर्ममेघसमाधिः, परिणामक्रमसमाप्तिः	16	01
05	कैवल्यस्वरूपम्	16	01
06	1. आन्तरिकपरीक्षणम्/प्रदत्तनियतकार्यम् 2. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 4. उपस्थितिः (75%=01अंकाः, 76%-80%=02अंकौ, 81%-85%=03अंकाः, 86%-90%=04अंकाः, 91%तः अधिकम्=05अंकाः.) अंकाः 05	अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05 अधिकम्=05अंकाः.)	20 1

सहायकग्रन्थाः १ योगसूत्रम्--योगवार्तिकम्, बालप्रिया हिन्दी टीका, डॉ० विमलाकर्णाटकः,
काशीहिन्दूविश्वविद्यालयः, वाराणसी।

सहायकग्रन्थाः २ योगामृतम्-- प्रो० महेश प्रसाद सिलोड़ी, प्रकाशकः- मान्यताप्रकाशन, नई दिल्ली।
द्वितीयसत्रम् आचार्यः (प्रथमवर्षम्)

नवमपत्रम्

प्रथमपत्रम्	पाठ्यग्रन्थः युक्तिदीपिका (२६-७० कारिकापर्यन्तम्)	पूर्णाङ्काः	क्रेडिट
इकाई	पाठ्यविषयाः	100	0
01	इन्द्रियाणि, करणानि, तन्मात्राणि	अङ्काः	क्रेडिट
02	पञ्चभूतानि, षाट्कौशिकशरीरम्, सूक्ष्मशरीरम्	16	01
03	भावाः, प्रकृतिलयः, प्रत्ययसर्गः तुष्टयः,	16	01
04	सिद्धयः, लिङ्गशरीरम्, सर्गनिरूपणम्,	16	01
05	जीवसंसरणम्, बन्धमोक्षस्वरूपम्, मुक्तिः	16	01
06	1. आन्तरिकपरीक्षणम्/प्रदत्तनियतकार्यम् 2. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 4. उपस्थितिः (75%=01अंकाः, 76%-80%=02अंकौ, 81%-85%=03अंकाः, 86%-90%=04अंकाः, 91%तः अधिकम्=05अंकाः.) अंकाः 05	अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05 अधिकम्=05अंकाः.)	20 1

सहायकग्रन्थाः १ युक्तिदीपिका, "कला" हिन्दीव्याख्या, व्याख्याता आचार्यः केदारनाथत्रिपाठी,
सम्पूर्णानन्दसंस्कृतविश्वविद्यालयः, वाराणसी।

सहायकग्रन्थाः २ सांख्यसुधा-- प्रो० महेश प्रसाद सिलोड़ी, प्रकाशकः- मान्यताप्रकाशन, नई दिल्ली।
आचार्यः (प्रथमवर्षम्) द्वितीयसत्रम्

		दशमपत्रम्	
प्रथमपत्रम्	पाठ्यग्रन्थः योगसारसंग्रहः	पूर्णाङ्काः	क्रेडिट
इकाई	पाठ्यविषयाः	100	0
01	योगलक्षणम्, वृत्तयः, सम्प्रज्ञातासम्प्रज्ञातसमाधिः	अङ्काः	क्रेडिट
02	ईश्वरस्वरूपविचारः, कैवल्यस्वरूपम्, योगसाधनानि	16	01
03	क्रियायोगः तत्फलञ्च, अष्टाङ्गयोगस्वरूपम् योगसिद्धिनिरूपणम्	16	01
04	आत्मसाक्षात्काररूपसिद्धिः, सिद्धिप्रकारः कैवल्यादिनिरूपणम्	16	01
05	दर्शनान्तरेषु प्रतिपादितमोक्षस्वरूपम्, कालनिरूपणञ्च	16	01
06	1. आन्तरिकपरीक्षणम्/प्रदत्तनियतकार्यम् 2. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 4. उपस्थितिः (75%=01अंकाः, 76%-80%=02अंकौ, 81%-85%=03अंकाः, 86%-90%=04अंकाः, 91%तः अधिकम्=05अंकाः.)	अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05	अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05
		20	1

सहायकग्रन्थाः १योगसारः (आङ्ग्लभाषानुवादः), डॉ० गंगानाथझाकृतः, चौखम्बासुरभारती प्रकाशनम्, वाराणसी।

सहायकग्रन्थाः २सांख्यसुधा-- प्रो० महेश प्रसाद सिलोड़ी, प्रकाशकः- मान्यताप्रकाशन, नई दिल्ली।

		दशमपत्रम्	
प्रथमपत्रम्	पाठ्यग्रन्थः विज्ञानामृतभाष्यम् :	पूर्णाङ्काः	क्रेडिट
इकाई	पाठ्यविषयाः	100	0
01	वेदान्तशास्त्रपरिचयः	अङ्काः	क्रेडिट
02	प्रथमसूत्रम् (अथातो ब्रह्मजिज्ञासा)	16	01
03	द्वितीयसूत्रम् (जन्माद्यस्य यतः)	16	01
04	तृतीयसूत्रम् (शास्त्रयोनित्वात्)	16	01
05	चतुर्थसूत्रम् (तत्तु समन्वयात्)	16	01
06	1. आन्तरिकपरीक्षणम्/प्रदत्तनियतकार्यम् 2. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 4. उपस्थितिः (75%=01अंकाः, 76%-80%=02अंकौ, 81%-85%=03अंकाः, 86%-90%=04अंकाः, 91%तः अधिकम्=05अंकाः.)	अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05	अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05
		20	1

29

am

आचार्यः (प्रथमवर्षम्) द्वितीयसत्रम्

एकादश वैकल्पिकशास्त्रीयविषयः

प्रथमपत्रम्	पाठ्यग्रन्थः सांख्ययोगः	पूर्णाङ्काः	क्रेडिट
इकाई	पाठ्यविषयाः	100	0
01	पञ्चतन्मात्राणां स्वरूपम्, पञ्चमहाभूतानां स्वरूपम्	अङ्काः	क्रेडिट
02	इन्द्रियाणां स्वरूपम्, अशक्तेः पञ्चाशद्भेदः	16	01
03	सिद्धयः, तुष्टयः, योगाङ्गेषु अन्तरङ्गाणि	16	01
04	योगविभूतयः, वासना, कर्मफलानि	16	01
05	धर्ममेघसमाधिः, कैवल्यम्	16	01
06	1. आन्तरिकपरीक्षणम्/प्रदत्तनियतकार्यम् अंकाः 05 2. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या अंकाः 05 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च अंकाः 05 4. उपस्थितिः (75%=01अंकाः, 76%-80%=02अंकौ, 81%-85%=03अंकाः, 86%-90%=04अंकाः, 91%तः अधिकम्=05अंकाः.) अंकाः 05	20	1

सहायकग्रन्थाः १ सांख्यतकौमुदी, गौडपादभाष्यम्

सहायकग्रन्थाः २ पातञ्जलयोगसूत्रव्यासभाष्यम्, योगचन्द्रिका टीका।

आचार्यः (द्वितीयवर्षम्) तृतीयसत्रम्

द्वादशतमपत्रम्

प्रथमपत्रम्	पाठ्यग्रन्थः पातञ्जलयोगसूत्रम् (तत्त्ववैशारदीटीकासहितम्) समाधिपादः	पूर्णाङ्काः	क्रेडिट
इकाई	पाठ्यविषयाः	100	0
01	योगशास्त्रारम्भः, योगलक्षणं फलञ्च	अङ्काः	क्रेडिट
02	चित्तवृत्तयः, योगोपायः, अभ्यासवैराग्यम्	16	01
03	सम्प्रज्ञातासम्प्रज्ञातसमाधिः, समाधिसिद्धिः, ईश्वरप्रणिधानम्	16	01
04	ईश्वरनिरूपणम्, योगान्तरायाः, चित्तपरिकर्म, चतुर्विधसमापत्तिवर्णनम्	16	01
05	निर्विचारासमापत्योत्कर्षः, ऋतम्भराप्रज्ञा, संस्कारश्च, निरोधसमाधिः	16	01
06	1. आन्तरिकपरीक्षणम्/प्रदत्तनियतकार्यम् अंकाः 05 2. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या अंकाः 05 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च अंकाः 05 4. उपस्थितिः (75%=01अंकाः, 76%-80%=02अंकौ, 81%-85%=03अंकाः, 86%-90%=04अंकाः, 91%तः अधिकम्=05अंकाः.) अंकाः 05	20	1

सहायकग्रन्थाः १ योगसूत्रम्--योगवार्तिकम्, बालप्रिया हिन्दी टीका, डॉ० विमलाकर्णाटकः,
काशीहिन्दूविश्वविद्यालयः, वाराणसी।

सहायकग्रन्थाः २ योगसारसंग्रहः--विज्ञानभिसुप्रणीतम्/योगामृतम् ३-- प्रो० महेश प्रसाद सिलोड़ी,
प्रकाशकः-- मान्यताप्रकाशन, नई दिल्ली।

आचार्यः द्वितीयवर्षम्
तृतीयसत्रम् त्रयोदशतममपत्रम्

प्रथमपत्रम्	पाठ्यग्रन्थः पातञ्जलयोगदर्शनं (तत्त्ववैशारदीटीकासहितम्) साधनपादः	पूर्णाङ्काः	क्रेडिट
इकाई	पाठ्यविषयाः	100	0
01	क्रियायोगः, क्लेशवर्णनम्, क्लेशनिवारणम्, कर्माशयभेदाः,	अङ्काः	क्रेडिट
02	कर्मफलसिद्धान्तः, दुःखवादविवेचनम्, हेयनिरूपणम्, हेयहेतुनिरूपणम्, दृश्यस्वरूपनिरूपणम्	16	01
03	द्रष्टास्वरूपनिरूपणम्, दृश्यस्य नित्यता, प्रकृतिपुरुषसंयोगः, हानस्वरूपः, हानोपायः	16	01
04	अष्टाङ्गयोगः, यमनियमानां स्वरूपं तत्फलञ्च	16	01
05	आसनप्राणायामप्रत्याहारनिरूपणं तत्फलञ्च	16	01
06	1. आन्तरिकपरीक्षणम्/प्रदत्तनियतकार्यम् अंकाः 05 2. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या अंकाः 05 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च अंकाः 05 4. उपस्थितिः (75%=01अंकाः, 76%-80%=02अंकौ, 81%-85%=03अंकाः, 86%-90%=04अंकाः, 91%तः अधिकम्=05अंकाः.) अंकाः 05	20	1

सहायकग्रन्थाः १योगसूत्रम्--योगवार्तिकम्, बालप्रिया हिन्दी टीका, डॉ० विमलाकर्णाटकः, काशीहिन्दूविश्वविद्यालयः, वाराणसी।

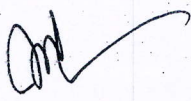
सहायकग्रन्थाः २योगामृतम्--३ योगसारसंग्रहः- विज्ञानभिसुप्रणीतम्।

प्रो० महेश प्रसाद सिलोड़ी, प्रकाशकः- मान्यताप्रकाशन, नई दिल्ली।

योगतत्त्वविर्मर्शिनी- डॉ० रविशंकर शुक्ल, प्रकाशकः मान्यता प्रकाशन, नई दिल्ली-११००१६

आचार्यः द्वितीयवर्षम् तृतीयसत्रम्
चतुर्दशतमं पत्रम्

प्रथमपत्रम्	पाठ्यग्रन्थः सांख्यप्रवचनभाष्यम् (०१-०५ अध्यायाः)	पूर्णाङ्काः	क्रेडिट
इकाई	पाठ्यविषयाः	100	0
01	पञ्चविंशतितत्त्वानि, त्रीणिप्रमाणानि, परमपुरुषार्थः	अङ्काः	क्रेडिट
02	कार्यकारणवादः परिणामवादः, सत्कार्यवादः	16	01
03	गुणाः, प्रकृतिः पुरुषस्वरूपम्, पञ्चमहाभूतानि, अहंकारस्वरूपम्	16	01
04	महदस्वरूपम्, करणम्, सूक्ष्मशरीरम्, सृष्टिः	16	01
05	विवेकख्यातिः, मोक्षः, ईश्वरस्वरूपम्	16	01
06	1. आन्तरिकपरीक्षणम्/प्रदत्तनियतकार्यम् अंकाः 05 2. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या अंकाः 05 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च अंकाः 05 4. उपस्थितिः (75%=01अंकाः, 76%-80%=02अंकौ, 81%-85%=03अंकाः, 86%-90%=04अंकाः, 91%तः अधिकम्=05अंकाः.) अंकाः 05	20	1

सहायकग्रन्थाः १ सांख्यतत्वकौमुदी, गौडपादभाष्यम्

सहायकग्रन्थाः २ पातञ्जलयोगसूत्रव्यासभाष्यम्, योगचन्द्रिका टीका।

साङ्ख्यप्रवचनभाष्यम्-ज्योतिष्मतीटीका, रामशकरभट्टाचार्यः, भारतीविद्याप्रकाशनम्, वाराणसी।

तृतीयसत्रम् आचार्यः द्वितीयवर्षम्

पंचदशतमपत्रम्

प्रथमपत्रम्	पाठ्यग्रन्थः सांख्ययोगस्येतिहासः	पूर्णाङ्काः	क्रेडिट
इकाई	पाठ्यविषयाः	100	0
01	सांख्ययोगस्येतिहासः, सांख्यशास्त्रीया परम्परा च	अङ्काः	क्रेडिट
02	योगशास्त्रस्येतिहासः,	16	01
03	योगशास्त्रस्य परम्परा	16	01
04	आचार्याणां परम्परा	16	01
05	वर्तमाने सांख्ययोगस्योपादेयता च	16	01
06	1. आन्तरिकपरीक्षणम्/प्रदत्तनियतकार्यम् 2. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 4. उपस्थितिः (75%=01अंकाः, 76%-80%=02अंकौ, 81%-85%=03अंकाः, 86%-90%=04अंकाः, 91%तः अधिकम्=05अंकाः.) अंकाः 05	अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05 20	1

सहायकग्रन्थाः १

साङ्ख्यदर्शन की ऐतिहासिक परम्परा-डॉ० आद्याप्रसादमिश्रः, सत्यप्रकाशनम्

भारतीयदर्शनम्-बलदेव उपाध्यायः, चौखम्बाप्रकाशनम्, वाराणसी

भारतीयदर्शनम्-वाचस्पतिगैरोला। भारतीय विद्या भवन

आचार्यः द्वितीयवर्षम्
तृतीयसत्रम् पञ्चदशतमं पत्रम्

58

प्रथमपत्रम्	पाठ्यग्रन्थः सिद्धसिद्धान्तपद्धतिः- (श्रीगोरक्षनाथविरचिता)	पूर्णाङ्काः	क्रेडिट
इकाई	पाठ्यविषयाः	100	0
01	प्रथमोपदेशः	अङ्काः	क्रेडिट
02	द्वितीयोपदेशः,	16	01
03	तृतीयोपदेशः	16	01
04	चतुर्थोपदेशः	16	01
05	पञ्चमोपदेशः, षष्ठोपदेशः	16	01
06	1. आन्तरिकपरीक्षणम्/प्रदत्तनियतकार्यम् 2. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 4. उपस्थितिः (75%=01अंकाः, 76%-80%=02अंकौ, 81%-85%=03अंकाः, 86%-90%=04अंकाः, 91%तः अधिकम्=05अंकाः.)	अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05 अधिकम्=05अंकाः.)	20 1

आचार्यः द्वितीयवर्षम्
तृतीयसत्रम् पञ्चदशतमं पत्रम्
वैकल्पिकशास्त्रीयपत्रम्

प्रथमपत्रम्	पाठ्यग्रन्थः वैकल्पिकशास्त्रीयपत्रम्	पूर्णाङ्काः	क्रेडिट
इकाई	पाठ्यविषयाः	100	0
01	सांख्यशास्त्रस्योपादेयता	अङ्काः	क्रेडिट
02	सांख्ये पञ्चविंशतितत्त्वानि	16	01
03	योगशास्त्रस्योपादेयता	16	01
04	योगशास्त्रे नाडीनां स्वरूपम्	16	01
05	योगशास्त्रे कुण्डलीनां स्वरूपम्	16	01
06	1. आन्तरिकपरीक्षणम्/प्रदत्तनियतकार्यम् 2. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 4. उपस्थितिः (75%=01अंकाः, 76%-80%=02अंकौ, 81%-85%=03अंकाः, 86%-90%=04अंकाः, 91%तः अधिकम्=05अंकाः.)	अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05 अधिकम्=05अंकाः.)	20 1

सहायकग्रन्थाः १ सांख्यतत्त्वकौमुदी, गौडपादभाष्यम्

सहायकग्रन्थाः २ पातञ्जलयोगसूत्रव्यासभाष्यम्, योगचन्द्रिका टीका।

सहायकग्रन्थाः ३ योगशिखोपनिषद्

आचार्यः द्वितीयवर्षम्
चतुर्थसत्रम् (सप्तदशतमपत्रम्)

59

प्रथमपत्रम्	पाठ्यग्रन्थः पातञ्जलयोगदर्शनं (तत्त्ववैशारदीटीकासहितम्) विभूतिपादः	पूर्णाङ्काः	क्रेडिट
इकाई	पाठ्यविषयाः	100	0
01	धारणाध्यानसमाधिवर्णनम्, संयमस्य अन्तरङ्गत्वम्	अङ्काः	क्रेडिट
02	विविधचित्तपरिणामः, धर्मलक्षणवावस्थापरिणामः, धर्मिस्वरूपम्	16	01
03	परिणामक्रमः, संयमस्य सिद्धयः, महाविदेहावृत्तिः	16	01
04	भूतजयः सिद्धयश्च, सत्त्वपुरुषान्यताख्यातिः सिद्धयश्च	16	01
05	विवेकज्ञाननिरूपणम् कैवल्यनिर्वचनम्	16	01
06	1. आन्तरिकपरीक्षणम्/प्रदत्तनियतकार्यम् 2. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 4. उपस्थितिः (75%=01अंकाः, 76%-80%=02अंकौ, 81%-85%=03अंकाः, 86%-90%=04अंकाः, 91%तः अधिकम्=05अंकाः.) अंकाः 05	अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05 अधिकम्=05अंकाः.)	20 1

सहायकग्रन्थाः १योगसूत्रम्-- तत्त्ववैशारदी बालप्रिया हिन्दी टीका, डॉ० विमलाकर्णाटकः,
काशीहिन्दूविश्वविद्यालयः, वाराणसी।

सहायकग्रन्थाः २योगामृतम्-- प्रो० महेश प्रसाद सिलोड़ी, प्रकाशकः- मान्यताप्रकाशन, नई दिल्ली।
योगतत्त्वविर्मर्शिनी- डॉ० रविशंकर शुक्ल, प्रकाशकः मान्यता प्रकाशन, नई दिल्ली-११००१६

चतुर्थसत्रम् आचार्यः द्वितीयवर्षम्
अष्टादशतमपत्रम्

प्रथमपत्रम्	पाठ्यग्रन्थः पातञ्जलयोगदर्शनम् (तत्त्ववैशारदीटीकासहितम्) कैवल्यपादः	पूर्णाङ्काः	क्रेडिट
इकाई	पाठ्यविषयाः	100	0
01	पञ्चविधसिद्धयः, जात्यन्तरपरिणामः, निर्माणचित्तम्	अङ्काः	क्रेडिट
02	चतुर्विधकर्माणि, वाह्यपदार्थानां सत्ता	16	01
03	पुरुषचित्तद्रष्टृत्वम्, जीवन्मुक्तस्य मनोवृत्तिः	16	01
04	धर्ममेघसमाधिः, परिणामक्रमसमाप्तिः	16	01
05	कैवल्यस्वरूपम्	16	01
06	1. आन्तरिकपरीक्षणम्/प्रदत्तनियतकार्यम् 2. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 4. उपस्थितिः (75%=01अंकाः, 76%-80%=02अंकौ, 81%-85%=03अंकाः, 86%-90%=04अंकाः, 91%तः अधिकम्=05अंकाः.) अंकाः 05	अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05 अधिकम्=05अंकाः.)	20 1

सहायकग्रन्थाः १योगसूत्रम्--तत्त्ववैशारदी, बालप्रिया हिन्दी टीका, डॉ० विमलाकर्णाटकः,
काशीहिन्दूविश्वविद्यालयः, वाराणसी।

सहायकग्रन्थाः २ योगसिद्धान्त एवं साधना-प्रो० महेश प्रसाद सिलोड़ी-अभिषेक प्रकाशन
योगामृतम्-- प्रो० महेश प्रसाद सिलोड़ी, प्रकाशकः- मान्यताप्रकाशन, नई दिल्ली।

आचार्यः द्वितीयवर्षम्
चतुर्थसत्रम् कोनविंशतितमपत्रम्

प्रथमपत्रम्	पाठ्यग्रन्थः श्रीमद्भगवद्गीता (मधुसूदनीटीका २-५ अध्यायाः)	पूर्णाङ्काः	क्रेडिट
इकाई	पाठ्यविषयाः	100	0
01	सांख्ययोगस्वरूपम्, क्षात्रकर्म, स्थितप्रज्ञलक्षणम्	अङ्काः	क्रेडिट
02	स्थितप्रज्ञस्य महिमा ज्ञानकर्मणोः श्रेष्ठत्वम्, यज्ञस्वरूपम्	16	01
03	ज्ञानिनऽज्ञानिनो लक्षणम्, कामस्य निरोधोपायः, ज्ञानकर्मसंन्यासयोगस्वरूपम्, कर्मयोगस्वरूपम्	16	01
04	योगिनः महत्त्वम्, फलानुरूपं यज्ञस्य स्वरूपम्, ज्ञानस्य महिमा, कर्मयोगस्वरूपम्	16	01
05	सांख्ययोगिनः, कर्मयोगिनश्च लक्षणम् ज्ञानयोगभक्तियोगस्य महिमा च	16	01
06	1. आन्तरिकपरीक्षणम्/प्रदत्तनियतकार्यम् अंकाः 05 2. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या अंकाः 05 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च अंकाः 05 4. उपस्थितिः (75%=01अंकाः, 76%-80%=02अंकौ, 81%-85%=03अंकाः, 86%-90%=04अंकाः, 91%तः अधिकम्=05अंकाः.) अंकाः 05	20	1

सहायकग्रन्थाः १ मधुसूदनीहिन्दीटीका- प्रो० हरिहर कृपालु द्विवेदी, चौखम्बा प्रकाशन वाराणसी।
सहायकग्रन्थाः २ मधुसूदन्यातत्त्वाधानम्-- डॉ० रविशंकर शुक्ल, मान्यता प्रकाशन, नई दिल्ली।

आचार्यः द्वितीयवर्षम्
चतुर्थसत्रम् विंशतितमं पत्रम्

प्रथमपत्रम्	पाठ्यग्रन्थः स्वशास्त्रीयनिबन्धाः	पूर्णाङ्काः	क्रेडिट
इकाई	पाठ्यविषयाः	100	0
01	प्रकृतिस्वरूपम्, पुरुषस्वरूपम्	अङ्काः	क्रेडिट
02	सृष्टिक्रमः, गुणस्वरूपम्, सत्कार्यवादः	16	01
03	मुक्तिस्वरूपम्, पञ्चवृत्तयः	16	01
04	ईश्वरस्वरूपम्, क्रियायोगः	16	01
05	अष्टाङ्गयोगः (यमनियमासनप्राणायामप्रत्याहारधारणाध्यानसमाधयः)	16	01
06	1. आन्तरिकपरीक्षणम्/प्रदत्तनियतकार्यम् अंकाः 05 2. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या अंकाः 05 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च अंकाः 05 4. उपस्थितिः (75%=01अंकाः, 76%-80%=02अंकौ, 81%-85%=03अंकाः, 86%-90%=04अंकाः, 91%तः अधिकम्=05अंकाः.) अंकाः 05	20	1

सहायकग्रन्थाः १ सांख्ययोगस्येतिहासः- प्रो० आद्याप्रसादमिश्रः

विशतितमं पत्रम्
आचार्यः द्वितीयवर्षम्
चतुर्थसत्रम्-एकविंशतितमं पत्रम्

प्रथमपत्रम्	पाठ्यग्रन्थः योगशिखोपनिषद् शाण्डिल्योपनिषद्श्च	पूर्णाङ्काः	क्रेडिट
इकाई	पाठ्यविषयाः	100	0
01	योगशिखोपनिषद् (1-3 अध्यायाः)	अङ्काः	क्रेडिट
02	योगशिखोपनिषद् (4-6 अध्यायाः)	16	01
03	शाण्डिल्योपनिषद् (प्रथमोऽध्यायः)	16	01
04	शाण्डिल्योपनिषद् (द्वितीयोऽध्यायः)	16	01
05	शाण्डिल्योपनिषद् (तृतीयोऽध्यायः)	16	01
06	1. आन्तरिकपरीक्षणम्/प्रदत्तनियतकार्यम् 2. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 4. उपस्थितिः (75%=01अंकाः, 76%-80%=02अंकौ, 81%-85%=03अंकाः, 86%-90%=04अंकाः, 91%तः अधिकम्=05अंकाः.) अंकाः 05	अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05 अधिकम्=05अंकाः.)	20 1

विशतितमं पत्रम्
आचार्यः द्वितीयवर्षम्
चतुर्थसत्रम्-एकविंशतितमं पत्रम्
वैकल्पिकशास्त्रीय विषयः

प्रथमपत्रम्	पाठ्यग्रन्थः	पूर्णाङ्काः	क्रेडिट
इकाई	पाठ्यविषयाः	100	0
01	सांख्याचार्याणां परम्परा परिचयश्च।	अङ्काः	क्रेडिट
02	श्रीमद्भागवते तृतीयस्कन्धे देवहुतिकर्दमसंवादे सांख्यतत्त्वविमर्शः।	16	01
03	योगाचार्याणां परम्परा परिचयश्च।	16	01
04	योगशास्त्रे षट्चक्रनिरूपणम्।	16	01
05	योगशास्त्रे मानवमूल्यानि	16	01
06	1. आन्तरिकपरीक्षणम्/प्रदत्तनियतकार्यम् 2. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 4. उपस्थितिः (75%=01अंकाः, 76%-80%=02अंकौ, 81%-85%=03अंकाः, 86%-90%=04अंकाः, 91%तः अधिकम्=05अंकाः.) अंकाः 05	अंकाः 05 अंकाः 05 अंकाः 05 अधिकम्=05अंकाः.)	20 1

सहायकग्रन्थाः १ श्रीमद्भागवतवतमहापुराणम्

सहायकग्रन्थाः २ सांख्ययोग का इतिहास -- उदयवीर शास्त्री

सहायकग्रन्थाः ३ योगामृतम् -- प्रो महेश प्रसाद सिलोडी